SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 213/2011-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základných práv na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžo 58/2009 z 2. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2010 doručená sťažnosť M. K., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžo 58/2009 z 2. februára 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola rozhodnutím Obvodného úradu Ž. (ďalej len „obvodný úrad“) sp. zn. 2006/05051-000882/1031-1033/2BE z 20. decembra 2007 uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“), ktorého sa dopustila tým, že *«inému ublížila na cti tak, že dňa 13.5.2006 v čase medzi 11.00 a 16.00 hod. urážala JUDr. A. S. slovami „zlodejka, podvodníčka, príslušníčka ŠTB“ a obviňovala ju, že okráda jej matku.»*

Odvolanie sťažovateľky, ktorým napadla prvostupňové rozhodnutie, bolo rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) sp. zn. SVS-230-2008/01054/TGH z 25. marca 2008 zamietnuté.

Druhostupňové rozhodnutie napadla sťažovateľka na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobou proti rozhodnutiu správneho orgánu podľa ustanovení § 247 a nasledujúcich zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Krajský súd žalobu sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 1 S 95/2008 z 27. novembra 2008 zamietol. O odvolaní podanom voči uvedenému rozsudku rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Sžo 58/2009 z 2. februára 2010 tak, že prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti argumentovala*: «V priestupkovom konaní som bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa ust. § 49 ods. 1 písm. a) zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ktorého som sa mala dopustiť tým, že pri som dňa 13. mája 2006 v čase od 11:00 do 16:00 mala oznamovateľku priestupku označiť za „zlodejku" a povedať jej, že „okráda moju matku“. Dňa 13. mája 2006 som sa okolo poludnia obrátila na tiesňovú linku polície a to mestskej ako štátnej s tým, že oznamovateľka priestupku začala s odvozom a rozdávaním pozostatkov dreveno-murovanej stavby, ktorá bola preukázateľne vo vlastníctve mojej matky a zároveň rozdávala mne neznámym osobám veci ktoré mala moja matka a ja uložené v zbúranej stavbe.*

Poznamenávam, že súvisle s mojou priestupkovou vecou bola pred Obvodným úradom v Ž. oznamovateľka priestupku obvinená zo spáchania priestupku podľa § 50 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. ktorého sa mala dopustiť práve vyššie uvedeným konaním, táto

priestupková vec bola vedená pred správnym orgánom pod č. k. 2007/06311-00/1650/2DAM,08/02771-1. Obvodný úrad v Ž. zastavil priestupkové konanie podľa § 76 ods. 1 písm. a) zák. č. 372/1990 Zb. rozhodnutím zo dňa 20. decembra 2007. Ako oprávnená osoba som podala proti uvedenému rozhodnutiu odvolanie, ktorému Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy rozhodnutím č. k. SVS-230-2008/01194/TGH zo dňa 16. apríla 2008 vyhovelo, napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zrušilo a vec vrátilo na nové prejednanie a rozhodnutie. V rozhodnutí o odvolaní sa okrem iného uvádza, že oznamovateľka priestupku sa dopustila priestupku podľa § 50 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. a prvostupňový správny orgán nesprávne postupoval, keď nezistil výšku škody spôsobenej odcudzením vecí uskladnených v stavbe.

Dôkaz: Rozhodnutie MV SR SVS-230-2008/01194/TGH zo dňa 16. apríla 2008

Z dôvodu uplynutia prekluzívnej dvojročnej doby (§ 20 zák. č. 372/1990 Zb.) však prvostupňový správny orgán nestihol vec znova prejednať a rozhodnúť a preto po uplynutí prekluzívnej lehoty vec odložil.

Je však z vyššie uvedeného nanajvýš zrejmé a to s poukazom na § 53 ods. 3 správneho poriadku, že oznamovateľka priestupku sa zjavne dopustila priestupku tým, že

- *svojvoľne a úmyselne zbúrala stavbu patriacu mojej nebohej matke (vlastníctvo k stavbe bolo nespochybniteľne preukázané v priestupkovom konaní),*
- *v rozpore so zákonom vypratala veci ktoré boli v nej uložené a tým spôsobila mojej matke a mne škodu.*

Už v priestupkovom konaní som sa obhajovala, že aj keby som bola oznamovateľku priestupku označila za „zlodejku“ a povedala jej, že „okráda moju matku“, nemohla som sa dopustiť priestupku, pretože by sa nemohlo jednať o urážku na cti, ale len za kritiku jej úmyselného konania, kvôli ktorému bola privolaná hliadka mestskej a štátnej polície. Správne orgány prejednávajúce priestupok a neskôr aj súdy rozhodujúce v tejto veci však uvažoval tak, že som oznamovateľku priestupku neprávom označila za „zlodejku" a urazila som ju, keď som jej mala povedať, že „okráda moju matku“.

Rozhodnutie NS SR zo dňa 02. februára 2010, mne doručené 26. februára 2010, sa tak javí ako arbitrárne a zjavne nesprávne a to z dôvodu, že z obsahu spisu vyplýva, že na jednej strane sa oznamovateľka priestupku sama úmyselne dopustila priestupku voči majetku, úmyselne spôsobila škodu na matkinom a mojom majetku tým, že odpratala a

rozdala veci uskladnené v zbúranej stavbe, ale ja som ju urazila tým, že uvedené konanie som mala označiť ako zlodejstvo a okrádanie mojej matky. Došlo tak k paradoxu, že osoba, ktorá úmyselne zbaví poškodeného jeho vlastného majetku, je pred štátnymi orgánmi chránená a poškodený jej konanie nemôže označiť za zlodejstvo.

Mám za to, že správne orgány a napokon súd, najmä NS SR ktorý vo veci rozhodoval ako posledný, sa mal správne vysporiadať s mojou obhajobou a zbaviť ma obvinenia zo spáchania priestupku, pretože nemožno považovať uvedené výroky za krivé obvinenie a urážku na cti, ale nanajvýš za oprávnenú kritiku.

Poukazujem tu na skutočnosť, že aj keď bola priestupková vec obvinenej oznamovateľky priestupku odložená z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty za zodpovednosť za priestupok, odvolací orgán v rozhodnutí uviedol, že konanie obvinenej sa malo klasifikovať ako priestupok a že skutkom spôsobila škodu na mojom a matkinom majetku a prvostupňový správny orgán je týmto rozhodnutím viazaný podľa § 53 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. V priestupkových veciach sa správne orgány musia riadiť okrem iného aj zásadou in dubio pro reo, avšak z obsahu spisov vyplýva, že v mojej veci sa tejto zásady nepridržiavali, keďže hoci je tu veľmi vysoká pravdepodobnosť hraničiaca s istotou (prima facie), že by bola oznamovateľka priestupku bola sama právoplatne uznaná vinnou zo spáchania priestupku za skutok protiprávneho zbúrania stavby a rozkrádania vecí v nej uložených, na túto skutočnosť sa neprihliadalo, hoci pre rozhodnutie v mojej veci táto skutočnosť nebola vôbec irelevantná. Jednoznačne som mojou obranou spochybnila možnosť zodpovednosti za uvedený priestupok, správny orgán mohol a mal brať do úvahy zásadu in dubio pro reo a prípadne mohol a mal prerušiť moje priestupkové konanie do právoplatného skončenia priestupkového konania oznamovateľky priestupku podľa § 29 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. a to aj bez môjho podnetu, keďže otázka či sa oznamovateľka dopustila priestupku má zásadný význam pre rozhodnutie v mojej veci. Správny orgán prejednávajúci priestupok urážky na cti sa musí zaoberať nielen tým, či sa skutok stal ako je opísané v návrhu, ale aj tým, či výroky kladené obvinenému za vinu sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na právach oznamovateľa priestupku. Z toho dôvodu mali priestupok oznamovateľky (rozkrádanie zvyškov stavby a vecí v nej uskladnených) riešiť ako prejudiciálnu otázku, keďže sa výroky mne kladené za vinu týkali práve kritiky konania oznamovateľky pre ktoré sama bola obvinená zo spáchania priestupku.

K označeniu „zlodej“ - jedná sa nanajvýš za oprávnenú kritiku, keďže došlo k odprataniu a rozdávaniu vecí uložených v stavbe a pozostatkov stavby proti vôle ich vlastníka.

K označeniu, že „okráda moju matku“ - došlo predsa o úmyselnému a protiprávnemu zmenšeniu majetkových hodnôt mojej matky, keďže s vecami uloženými v zbúranej stave a zvyškami stavby nemohla po jej čine moja matka disponovať, stratila vlastníctvo k nim a vlastníctvo nadobudli iné osoby za aktívnej účasti oznamovateľky priestupku, ktorá celý skutok iniciovala, naplánovala a aktívne bola do neho zapojená.

Preto som sa nemohla dopustiť priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ak by som oznamovateľku priestupku označila slovami „zlodej“ a „okráda moju matku“.

NS SR, rovnako ako aj KS v Bratislave a pred ním aj správne orgány, pochybil v tom, že sa nezaoberal opodstatnenosťou výrokov kladených mne za vinu a vyslovením ktorých som sa mala dopustiť priestupku. Bolo však povinnosťou správnych orgánov skúmať, či sú výroky objektívne spôsobilé zasiahnuť do práv oznamovateľky priestupku a či sa teda môže jednať o urážku na cti. Správne orgány sa obmedzili len na zistenie či došlo k interpretácii výrokov a po zistení ich paušalizovali ako urážku na cti a poškodzujúce dobré meno oznamovateľky. Hoci som v odvolaniach a žalobe poukazovala na to, že ak by som aj uvedené výroky vyslovila, jedná sa o oprávnenú kritiku a prípustné ironizovanie, súd sa s touto obranou dôsledne nevysporiadal.

Mám tak za to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol arbitrárne.»

Pokračujúc v argumentácii sťažovateľka ďalej uviedla: *«Správny orgán vykonal dokazovanie výsluchom svedkov a to príslušníkov polície a výsluchom suseda L. K. a V. B. Na základe týchto svedeckých výpovedí správny orgán prijal záver, že som sa priestupku dopustila tak ako je to uvedené v rozhodnutí o priestupku. Na svoju obhajobu som poukazovala na skutočnosť, že po celý čas incidentu boli na mieste samom viaceré hliadky mestskej a štátnej polície.*

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore Policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

Podľa § 7 písm. c) zák. č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii Príslušník obecnej polície pri plnení úloh je povinný zakročiť podľa svojich možností a schopností v medziach tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, prípadne vykonať iné nevyhnutné opatrenia, ak je dôvodné podozrenie, že bol spáchaný alebo je páchaný trestný čin, priestupok, iný správny delikt alebo iným spôsobom rušený verejný poriadok.

Ani raz voči mojej osobe príslušník mestskej alebo štátnej polície nezasiahol, nenapomenul ma ani iným spôsobom neusmernil čo sa týka môjho údajného konania zakladajúceho priestupok ktorý mi je kladený za vinu. NS SR v odôvodnení rozsudku uvádza, že súd nemal za úlohu skúmať prečo príslušníci nezasiahli. Podľa môjho názoru uvedené tvrdenie súdu neobstojí. Súd ani nemusel skúmať, prečo nezasiahli, ale mal brať do úvahy aj túto skutočnosť ako dôkaz svedčiaci v môj prospech. Ak príslušníci nezasiahli, jestvujú tu dôvodné pochybnosti o tom, či sa skutok stal tak ako je opísané v oznámení o priestupku. Zákon totiž priamo ukladá príslušníkom mestskej a štátnej polície povinnosť zasiahnuť a je zjavne nepravdepodobné, že by všetci príslušníci boli počas služobného zákroku konali v rozpore so zákonom a ostatnými služobnými predpismi. Ak nezasiahli, nemalo potom moje konanie intenzitu priestupkového konania a nejavilo sa príslušníkom ako konanie majúce znaky protispoločenského konania.

Príslušníci polície spísali po konflikte viaceré úradné záznamy, ani v jednom však neuviedli, že by som sa dopustila priestupku alebo urazila inú osobu na cti.

To, že neskôr vypovedali, že počuli výroky „zlodejka, okráda moju matku,...“, neznamená, že na základe ich výpovede mal správny orgán dostatočne a vierohodne preukázané, že som sa priestupku dopustila. Príslušníci vypovedali pred správnym orgánom po vyše roku od konfliktu, čo je dosť dlhá časová doba aby ich výpoveď bola ovplyvnená rôznymi faktormi - napr. ovplyvňovanie svedka. Výpovede policajtov boli navyše nejednoznačné, pretože jednotliví príslušníci buď nič nepostrehli, alebo postrehli výrok v inej verzii.

K osobám susedov L. K. a V. B. som uviedla, že obe osoby sú v blízkom priateľskom pomere s oznamovateľkou, navyše všetci traja spoločne podali na moju matku súdnu žalobu ktorá sa zakladá na vymyslených skutočnostiach (navrhla som vykonanie dôkazu súdnym spisom) a preto ich výpovede považujem za tendenčné. Podotkla som, že nikto ich na mieste samom v uvedený čas nevidel, nezazrel ich ani ich pohľad z okna a je tak spochybnená aj

ich skutočná účasť na konflikte pri rozkrádaní vecí zo zbúranej stavby, navyše ich výpovede môžu byť tendenčné.
Mám za to, že vyššie uvedené preukazuje, že v priestupkovom konaní bola väčšina dôkazov v môj prospech a napriek tomu správny orgán rozhodol v môj neprospech.»

Na tomto mieste sťažovateľka v závere dodala: *„Moja obrana zjavne vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, ako sa skutok presne stal a či sa vôbec stal a to je dôvodom aplikácie zásady in dubio pro reo. Správny orgán a neskôr aj súdy však na uvedené neprihliadali, čo má za následok nezákonnosť ich rozhodnutí.“*

Sťažovateľka v nadväznosti na túto argumentáciu prezentovala svoj názor, podľa ktorého arbitrárnosť rozhodnutia najvyššieho súdu treba vidieť v tom, že ňou prednesená oprávnená kritika protispoločenského konania obsahujúca primerané ironizovanie bola kvalifikovaná ako urážka na cti osoby, ktorá sa takéhoto konania dopustila. Ďalej sťažovateľka zdôraznila, že rozhodnutie v priestupkovom konaní sa opieralo o *„labilné“* a ňou spochybnené dôkazy, ktoré neboli správne vyhodnotené.

V postupe a rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorý neuznal odvolacie námietky sťažovateľky smerujúce k spochybneniu správnosti rozsudku krajského súdu, videla sťažovateľka porušenie svojich základných práv zaručených čl. 26 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľka v závere sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie základných práv sťažovateľky zaručených čl. 26 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 58/2009 z 2. februára 2010, toto rozhodnutie zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 58/2009 z 2. februára 2010.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04), kvalifikuje ústavný súd takúto sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

Jedným z ťažiskovým argumentov sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o pochybení správnych orgánov, ako aj krajského súdu a najvyššieho súdu z dôvodu, že tieto neskúmali opodstatnenosť výrokov sťažovateľky, ktorých vyslovenie malo naplniť skutkovú podstatu priestupku spočívajúceho v urážke na cti iného. Sťažovateľka zdôraznila, že sa konajúci súd nevysporiadal s jej obranou, v ktorej poukazovala na skutočnosť, že jej pripisované výroky predstavujú iba *„oprávnenú kritiku a prípustné ironizovanie“*.

V ďalšej rovine sťažovateľka predostrela argumentáciu, podľa ktorej ňou prezentovaná obrana v priestupkovom konaní jednoznačne smerovala k potrebe aplikácie zásady in dubio pro reo, a skutočnosť, že správne orgány ani konajúce súdy na túto okolnosť nereflektovali, zakladá nezákonnosť ich rozhodnutí.

Ústavný súd preskúmal predmetné uznesenie najvyššieho súdu, aby zistil, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 58/2009 sú zlučiteľné s limitmi sťažovateľkou označených článkov ústavy a dohovoru, porušenie ktorých namieta.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh a zo súvisiaceho spisového materiálu krajského súdu ústavný súd zistil tieto okolnosti týkajúce sa kontextu argumentácie sťažnosti, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal:

Sťažovateľka podala krajskému súdu 27. mája 2008 žalobu *„o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o priestupku správneho orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 25. marca 2008 č.k. SVS-230-2008/01054/TGH“*, ktorou napadla rozhodnutie ministerstva vnútra, ktorým bolo zamietnuté jej odvolanie voči prvostupňovému rozhodnutiu obvodného úradu, ktorým bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu.

V žalobe v prvom rade dôvodila takto: *„V odvolaní som poukazovala na skutočnosť, že svedecké výpovede nekorešpondujú s listinnými dôkazmi, t. j. viacerými úradnými záznamami spísanými ihneď po zásahu príslušníkov PZ. Konkrétne sa jedná o tri úradné záznamy zo dňa 13. mája 2006, vyhotovené zasahujúcimi príslušníkmi PZ. Ani v jednom nie je sebemenšia zmienka o mojom konaní. Navyše výpovede týchto svedkov pred správnym orgánom sú rozdielne, každý svedok počul niečo iné resp. nepočul nič.“* Sťažovateľka z toho vyvodila záver, že teda existujú pochybnosti o hodnovernosti výpovede týchto svedkov, a preto mal žalovaný správny orgán v zmysle zásady in dubio pro reo jej odvolaniu vyhovieť a priestupkové konanie podľa ustanovení § 76 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch zastaviť.

Sťažovateľka v žalobe ďalej uviedla, že v odvolaní poukázala aj na skutočnosť nevierohodnosti výpovede ďalších konkrétnych svedkov, ktorú ako relevantnú okolnosť správny orgán neskúmal.

V ďalšom bode žaloby sťažovateľka argumentovala, že v podanom odvolaní dôvodila aj tým, že pokiaľ by sa aj dopustila konania uvedeného vo výrokovej časti správneho rozhodnutia, *„nie je ho možné posúdiť ako priestupok, pretože by sa jednalo o obranu, pravdivé výroky (kritiku). Je preukázané, že oznamovateľka priestupku konala nezákonne, keď zbúrala stavbu a dňa 13. mája 2006 umožnila rozdanie časti vecí uložených v stavbe a vypratala pozemok. Dopustila sa tak úmyselného útoku na moje vlastníctvo a vlastníctvo mojej matky.“*. Sťažovateľka bola toho názoru, že mala právo brániť svoj a matkin majetok akýmkoľvek spôsobom, a teda aj *„napr. zaútočiť na páchateľa s krikom a vulgarizmami, po ktorých sa páchateľ zľakne, od svojho konania upustí a zuteká. Alebo mu fyzickým útokom privodiť hoci aj zranenie.“*.

Napokon sťažovateľka v žalobe predostrela tvrdenie o porušení ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) aplikovaného správnym orgánom v priestupkovom konaní. Sťažovateľka poukázala na porušenie ustanovenia § 46 Správneho poriadku ukladajúceho povinnosť vychádzať pri rozhodovaní zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Tiež poukázala na porušenie ustanovenia § 47 ods. 3 Správneho poriadku upravujúceho náležitosti odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom podľa názoru sťažovateľky musí správny orgán *„uviesť nielen hodnotenie dôkazov ktoré vykonal, ale reagovať aj na pripomienky,*

návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, i keď ich pri svojom rozhodovaní nebral do úvahy“. V tejto súvislosti sťažovateľka v žalobe argumentovala: *„V odvolaní vo veci samej som uviedla, že aj keby som použila výrazy mne kladené za vinu, nemohla som sa dopustiť priestupku, pretože som uvádzala pravdivé informácie, resp. kritiku, čo mi umožňuje aj ústava v čl. 26 ods. 2. Túto obranu som dopodrobna rozobrala v bode VII. môjho odvolania. Poukazovala som pritom na konanie oznamovateľky, ktoré som riadne preukázala dôkazmi. Správny orgán pri prejednávaní priestupku totiž nemôže na oznamovateľa priestupku paušálne hľadieť ako na stelesnenie tých najlepších morálnych kvalít a automaticky ho stavať do pozície obete a urazeného, ale musí sa dôsledne zaoberať aj dôkazmi ktoré predloží obvinený a ktoré vyvracajú pretvárku oznamovateľa priestupku. Hoci je žalovaný orgán povinný sa pri svojej rozhodovacej činnosti dôsledne riadiť správnym poriadkom, tak nekonal. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného orgánu o odvolaní vyplýva, že sa mnou predloženými dôkazmi nezaoberal a vôbec ich nebral do úvahy.“*

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 S 95/2008 z 27. novembra 2008 žalobu sťažovateľky zamietol s odôvodnením, že sa stotožnil s právnymi závermi správnych orgánov a že nezistil porušenie zákona v postupe a rozhodnutí žalovaného správneho orgánu.

V rozhodnutí krajský súd uviedol: «*Z obsahu administratívneho spisu mal súd nesporne za preukázané, že žalobkyňa sa dopustila priestupku proti občianskemu spolunažívaniu proti vyššie citovanému ust. § 49 ods. 1 zákona č. 272/1990 Zb. o priestupku, ktorého sa dopustila ublížením na cti JUDr. A. S. tým, že dňa 13.5.2006 v čase medzi 11,00 a 16,00 hod. v blízkosti domovej nehnuteľnosti v Ž. ju urážala slovami „zlodejka, podvodníčka, príslušníka ŠTB.“ Ďalej tým, že ju obviňovala v tom, že okráda jej matku, čím ju urazila.»*

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že správny orgán postupoval v súlade s ustanoveniami § 34 Správneho poriadku, keď po vykonaní dokazovania vyhodnotil tieto dôkazy jednotlivo, ale aj vo vzájomných súvislostiach. Krajský súd sa stotožnil aj s postupom správneho orgánu, ktorý pri dokazovaní zohľadnil aj obsah úradných záznamov spísaných príslušníkmi Policajného zboru (ďalej len „polícia“) ako priamymi svedkami prerokovávaného konania. Výpovede svedkov obstarané v rámci

konania o priestupku považoval krajský súd za jednoznačné, predstavujúce dostatočný základ pre uznanie viny sťažovateľky.

Krajský neakceptoval obranu sťažovateľky o ochrane vlastníctva konaním, ktoré bolo správnym orgánom posúdené ako priestupok, a poukázal na nutnosť využívať len zákonné prostriedky poskytované na ochranu vlastníckeho práva právnym poriadkom.

Prvostupňový rozsudok napadla sťažovateľka 7. januára 2009 odvolaním, v ktorom predostrela svoj názor o *„nezákonnosti, až arbitrárnosti“* napadnutého rozhodnutia a poukázala na dôvody totožné s tými, ktoré prezentovala v podanej žalobe.

Najvyšší súd odvolaniu sťažovateľky nevyhovel a rozsudkom sp. zn. 1 Sžo 58/2009 z 2. februára 2010 prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. V zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP najvyšší súd uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a dôvody v ňom uvedené si osvojil ako svoje vlastné.

Pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku poukázal najvyšší súd na to, že nemal dôvody na pochybnosti naznačené sťažovateľkou a týkajúce sa dôveryhodnosti označených svedkov, pretože ich výpovede ako priamych svedkov považoval za jednoznačné.

Ďalej najvyšší súd neakceptoval tvrdenia sťažovateľky, v ktorých namietala rozpornosť obsahu spomínaných úradných záznamov príslušníkov polície s ich neskoršími výpoveďami. Najvyšší súd argumentoval, že bolo prirodzené, že títo svedkovia v čase spáchania priestupku sťažovateľky svoju pozornosť orientovali na okolnosti, ktoré boli dôvodom ich prítomnosti na mieste (sťažovateľkou ohlásený zásah do vlastníckych práv). Táto skutočnosť však podľa najvyššieho súdu nevylučovala, aby v tom istom čase zachytili verbálne prejavy sťažovateľky a o týchto s odstupom času aj vypovedali. Najvyšší súd konštatoval, že výpovede uvedených svedkov boli správnymi orgánmi aj *„náležitým spôsobom v súlade s logickým uvažovaním“* vyhodnotené.

Vo vzťahu k argumentačnej obrane sťažovateľky o oprávnenej kritike najvyšší súd prezentoval stanovisko, v ktorom poukázal na to, že verbálny prejav sťažovateľky expresívneho charakteru bolo potrebné skúmať z uvedeného hľadiska s prihliadnutím na jeho obsah, formu a okolnosti, za ktorých bol prednesený. Podľa záveru najvyššieho súdu totožného so záverom krajského súdu prejav sťažovateľky zjavne sledoval cieľ uraziť

a ponížiť iného, preto ho nebolo možno kvalifikovať ako primeranú kritiku smerujúcu k odvráteniu priamo hroziaceho útoku na zákonom chránený záujem.

Najvyšší súd vychádzajúc z tejto argumentácie formuloval právny záver, podľa ktorého dokazovanie v správnom konaní, na základe ktorého bol ustálený skutkový stav, bolo vykonané v súlade so zákonom, tak ako to skonštatoval aj krajský súd v prvostupňovom rozhodnutí. Najvyšší súd preto jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu dospel k týmto čiastkovým záverom:

Podľa ustanovenia § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd vo svojom rozsudku aplikujúc citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku napadnuté rozhodnutie krajského súdu už v úvode posúdil ako presvedčivé, založené na vecne správnych dôvodov, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil a na ktoré sa odvolal.

Napriek aplikácii tohto ustanovenia neopomenul najvyšší súd ústavné limity, ktoré musí dodržiavať pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí každý súd vrátane odvolacieho súdu. Preto na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia doplnil podrobnú argumentáciu reflektujúcu na základné argumentačné východiska odvolania sťažovateľky.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa dôveryhodnosti svedeckých výpovedí interpretoval v rámci daného konkrétneho prípadu sťažovateľky zásadu voľného hodnotenia dôkazov upravenú v ustanovení § 34 ods. 5 Správneho poriadku. Na tomto mieste potvrdil, že získané dôkazy boli správnymi orgánmi vyhodnotené zákonným spôsobom.

V náležitom rozsahu podporil najvyšší súd aj závery prvostupňového súdu, ktorý neakceptoval obranu sťažovateľky týkajúcu sa otázky oprávnenej kritiky.

Podľa § 250j ods. 1 OSP ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe dospel k záveru, že rozhodnutie a postup

správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamieta. V zmysle ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP posudzuje odvolací súd v správnom súdnictve, či je napadnuté rozhodnutie správneho orgánu (v medziach žaloby) v súlade so zákonom.

Vychádzajúc z ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP v spojitosti s ustanovením § 250j ods. 1 OSP najvyšší súd skonštatoval zákonnosť postupu správnych orgánov vo veci sťažovateľky, tak ako to potvrdil vo svojom rozsudku aj krajský súd, čo bolo podkladom pre právny záver najvyššieho súdu o neodôvodnenosti podaného odvolania.

Na základe predmetných zistení dospel ústavný súd k záveru, že v rámci výkonu svojej právomoci sa najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 1 Sžo/58/2009 z 2. februára 2010 vysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľky v náležitom rozsahu a jeho relevantným konštatovaniam predchádzal racionálny, a teda ústavne konformný výklad dotknutej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený záver o vecnej správnosti sťažovateľkou napadnutého prvostupňového rozsudku. Rozhodnutie najvyššieho súdu teda zodpovedá limitom garancií čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namietala, čo súčasne vylučuje aj možnosť sťažovateľkou namietaného sekundárneho zásahu do jej základného práva zaručeného čl. 26 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 10 ods. 1 dohovoru.

V závere treba zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy. Z tohto postavenia mu preto v okolnostiach tohto prípadu ani neprislúchalo posudzovať, či námietkam sťažovateľky podaným prostredníctvom odvolania malo, alebo nemalo byť vyhovené. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či rozhodnutie o nich spĺňalo požiadavku ústavnosti spočívajúcu v ústavne konformnom výklade dotknutej právnej úpravy a v náležitom odôvodnení rozhodnutia.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2011